

[Christmas Møller.]

Iste 1 250 — man kunde gøre Eksemplet endnu meget grellere, hvad maaske i visse Tilfælde er nødvendigt for at faa et tilstrækkeligt Antal Stemmer i Kredsene, ved at trække nogle Hundrede Stemmer fra Nr. 2-Partiet i den paagældende Kreds —, hvis Socialdemokratiets Stemmer blot var fordelt med 15 000 flere, eller 15 000 var taget fra andre Kredse, saa kunde det have ført til, at Socialdemokratiet ikke vilde have faaet 40, men 52 Mandater. Det er fuldkommen oplagt, at den forholdstalsmæssige Fordeling da ikke kunde foregaa, thi 52 Mandater vilde være alt for meget til Socialdemokratiet, naar Mandattallet er 120.

Endvidere vil man se, at man behøver aldeles ikke at lave noget som helst om paa Stemmerne. Hvis Socialdemokratiet, hvad det kunde gøre saa let som ingenting, spalter sig i to Partier, et Parti, Socialdemokrati A, som tager alle de 40 Kredsmandater og som Følge deraf ingen Tillægsmandater faar, og et Socialdemokrati B, som ingen Kredsmandater vil faa, men vil faa Del i Tillægsmandaterne, saa vil Socialdemokratiet B faa vel 10—12 Tillægsmandater, hvoraf det socialdemokratiske Parti kun havde Krav paa 7 eller 6.

Hvis Konservative og Venstre slutter Alliance i blot 18 Kredse, vil der efter Opstillingen her blive valgt 4 Konservative og 35 Venstremænd, men i 18 Kredse vil der blive valgt en Alliancemand, som slaar enten Socialdemokraten eller den Radikale ud. Hvis Socialdemokrater og det radikale Venstre slutter Alliance, kan de faa 40 Socialdemokrater og en Radikal valgt, og de kan paa Alliance faa 11 valgt i Kredse, hvor de slaar Konservative eller Venstremænd ud.

Nu er det ikke noget nyt i dansk Politik at tænke noget saadant. Ved Valget i 1918, tror jeg det var, var sligt stærkt fremme; ved Valget i 1920 var det paa lignende Maade meget stærkt fremme, at man skulde bære sig saaledes ad; og i det Øjeblik Valgmaaden først begynder at være uretfærdig, vil man saa med stor Styrke kunne gaa ind for at sige, at saadanne Alliancer var der noget at sige til?

Derfor vil jeg for mit Vedkommende stille det Spørgsmaal, om man kan sige, at dette Valglovsforslag er i Overensstemmelse med Grundlovens § 32. Jeg er nærmest af den Anskuelse, at man maa sige, at det ikke er det, og derfor var jeg ogsaa saa særdeles tilfreds med at høre det ærede Medlem Hr. Borgbjergs Udtalelse om, at det gamle System, Systemet af 1849

og 1866, det, vi havde til 1918, det vender man aldrig tilbage til.

Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg sagde, hvad jeg efter hans Anskuelse forstaar, at Enkeltmandskredse er han en Tilhænger af, men det ærede Medlem gentog, hvad Socialdemokraterne sagde i Betænkningen fra Valglovskommissionen paa dennes Side 12 — og herfor indestaar jo det ærede Medlem Hr. Borgbjerg, det ærede Medlem Hr. L. D. Rasmussen, afdøde Landstingsmand Harald Jensen og Partiets Formand, det ærede Medlem Hr. Stauning —, at hvis man skal gaa over til Enkeltmandskredssystemet, kan det kun gøres paa en af to Maader: enten ved at Folk, der, om jeg saa maa sige, er „valgt“ i første Omgang, ved at de har faaet flest Stemmer, alligevel ikke faar noget Mandat, hvis Forholdstalsmæssigheden kræver det — men jeg tror, alle vil erkende, at hvis man gik over til et saadant System vilde Forvirringen blive monumental —, eller ved at man gennem Grundlovsændring lader Suppleringsmandaternes Antal være ubegrænset. Dette sidste er altsaa praktisk taget den eneste Maade, hvorpaa det kan lykkes at faa den fulde Retfærdighed, som det ærede Medlem Hr. Borgbjerg hævdede og med saa stor Styrke ogsaa i Dag gik ind for. Man har kun Valget mellem de to Veje, jeg her har nævnt, paa anden Maade kan det ikke gøres. Navnlig er det fuldkommen umuligt at gøre det med et System, hvor man har dobbelt saa mange Kredsmandater som Tillægsmandater.

Jeg vil gerne sige til den højtærede Minister, til det ærede Venstreparti og til Venstres ærede Ordfører, at hvis man betragter det som noget godt, at man fik Systemskiftet i 1926, hvis man betragter det som en Lykke, at vi fik den højtærede Indenrigsminister til Indenrigsminister, hvad jeg, naar jeg bortser fra Valgloven, gerne skal give Medhold, er det fuldkommen givet, at man kun fik det ved Forholdstalsvalgmaaden, man kunde langt lettere have risikeret, at Enkeltmandssystemet i 1926 havde givet et Mindretal blandt Vælgerne Flertal herinde. Tager man de 80, som vi stadig gaar udj fra, vilde, i Tilfælde af, at man — som den ærede Ordfører jo var inde paa — havde Enkeltmandskredse alene, de Radikale og Socialdemokraterne have haft et Flertal, et lille Flertal, ikke noget at prale af, men et lille Flertal, der havde været dobbelt saa stort som det Flertal, de Konservative og Venstre har i Dag. Derfor har jeg ogsaa Lov til at sige til den højtærede